

#kuidasmekestame kogukondlikud arutelud: ettepanekud Sotsiaalministeeriumile

1. Selleks, et sotsiaalkaitse oleks üle Eesti ühtlaselt kõigile inimestele tagatud, tuleb leppida kokku avalike teenuste miinimumstandardites. Kui standardid on paigas, võivad kohalikud omavalitsused vajada riigilt tuge kokkulepitud kvaliteediga teenuste tagamiseks, aga ka teenuse pakkumisel oluliste ametikohtade mehitamiseks. Kuidas seda teha, soovime arutada edasi heaolu arengukava koostamisel.

2. Laste- ja perepoliitikas pidasid aruteludes osalenud oluliseks kindlustada lastele kasvamiseks ja arenguks toetavad teenused ning soodustada vanemate töö- ja pereelu ühildamist. Konkreetsed ettepanekud on järgmised:

- Vähendada perede kulusid alusharidusele. Selleks soovime siduda lasteaia-tasu lahti miinimumpalgast ning defineerida selgemini, millisel alustel vabastakse laps/lapsed lasteaia kohatasust. Täpsustada tuleks minimaalne lastehoiu kaugus lapsevanemale pakutud hoiukohast ning tõsta lastevanemate teadlikkust sellest, milleks lasteaed (lasteaia omanik) kohatasu kasutada saab.
- Vaadata üle lastehoiu rajamise nõuded ja neid lihtsustada.
- Suurendada riigi poolt finantseeritavate vanemluskoolituste mahtu ning tagada, et need oleksid kättesaadavad igas maakonnas nii last ootavale perele kui suuremate laste vanematele.
- Parandada riigi ja kohaliku omavalitsuse koostöös pereteraapia kättesaadavust.
- Võtta plaani perioodiline sündimuskäitumise ja vanemlushoiakute uurimine, mis aitaks hinnata inimeste hoiakuid ja võrrelda neid tegeliku käitumisega. Asjakohane oleks sealhulgas uurida nii emadust, isadust kui vanavanemaks olemist. Vajalik on tagada regulaarseks uuringutegevuseks ning tulemuste kommunikatsiooniks asjakohased ressursid.
- Luua lapsevanematele ühtne ja kasutajasõbralik teenuste platvorm. Kuna käimas on eesti.ee arendamine, tasuks laste ja perelega seotud teenuste arendustööd võtta ette eelisjärjekorras, siduda üheks hetkel erinevad platvormid (SKA, Haigekassa, tarkvanem.ee jt) ning parandada teavitussüsteemi.

3. Tööpoliitika valdkonna ettepanekutest palume teil kaaluda ning arvestada järgmistest mõtetega:

- Anda kiirendus õpikonto idee edasiarendamisele, tekitades ülevaate olemasoleva tööjõu kvalifikatsioonidest, ühendades jagatud platvormile olulisemad tööturuteenused ning soodustades täiend- ja ümberõpet.
- Täpsustada TTOSi töökohta puudutavate tööandjale esitatavate nõuete osas, et kaugtöö võimalus oleks arvesse võetud.
- Vabastada tööandjad töötusriskiga gruppide osakoormusega värbamisel sotsiaalmaksu miinimumi tasumise nõudest.
- Vabastada tööandjad 13% sotsiaalmaksust tööle kaasatud õpipoiste (õpilased ja üliõpilased) värbamisel, kuivõrd need inimesed on juba ravikindlustusega kaetud.
- Kehtestada võimalus töötü staatuse saamiseks ka inimesele, kes saab teatud piirmäära ulatuses käsunduslepinguga töötades töötasu.
- Muuta töölepingu seadust, võimaldades pikemat valveaega.
- Koolitada juhte ja personalijuhte noorte värbamise spetsiifika teemadel.

Kodanikualgatuslikud #kuidasmekestame arutelud toimusid 2018. aasta oktoobrist detsembrini.

Arutelude eesmärgiks oli teadustada rahvastikumuutuste mõju ning otsida muutustega kaasnevatele probleemidele lahendusi.

Arutelud toimusid üle Eesti ning järgisid ühtset formaati.

Ettepanekud kujunesid 34 kogukondlikult arutelult kogutud sisendi põhjal, kus osales kokku 358 inimest.

Esialgsetele lahendusideedele andsid tagasisidet valdkondlikud eksperdid. Seejärel ideid sõeluti ning täpsustati.

Ettepanekuid aitasid sõnastada esindajad järgmistest organisatsioonidest: Eesti Lasterikaste Perede Liit, Lastekaitse Liit, Eesti Pereteraapia Ühing, Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Tööandjate Keskliit, Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtete Assotsiatsioon, Eesti Küllaliikumine Kodukant, Eesti Leader Liit, Maakondlike Arenduskeskuste võrgustik, Eesti Noorteühenduste Liit, SA Innove, Eesti Töötukassa, jt.

Aruteluarja kokkuvõtteid ning tulemusi, sealhulgas kogu ettepanekute paketti näeb veebilehel: kestame.rahvaalgatus.ee

#kuidasmekestame arutelusari sai teoks koostöös Avatud Eesti Fondi, Eesti Tööandjate Keskliidu, Mainor AS, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja, EAS Work in Estonia programmi, TalTechi, Teenusmajanduse Koja, Vabaühenduste Liidu, Eesti Koostöö Kogu, IOM, Siseministeeriumi ja Kultuuriministeeriumiga.

